

שבת

פרק ב'

וּפְתִילוֹת שְׁאֵמְרוּ חֲכָמִים אֵין מְדִלִיקִין בָּהֶם, מַה טַּעַם? מִפְּנֵי שֶׁהָאוֹר מְסַכֶּסֶת בָּהֶם, כְּלוּמַר: שְׁאֵין הָאוֹר נִכְנָסֶת תּוֹךְ הַפְתִּילָה אֲלָא סָבִיב מִבַּחוּץ.

וּשְׁמָנִים שְׁאֵמְרוּ חֲכָמִים אֵין מְדִלִיקִין בָּהֶם, לִפִּי שְׁאֵין נִמְשָׁכִים אַחֵר הַפְתִּילָה, וּמִתּוֹךְ שְׁאֵין הַנֵּר דּוֹלֶקֶת יָפָה חֲיִישִׁינָן שְׁמָא יֵטָה הַשֶּׁמֶן עַל פִּי הַנֵּר, וְנִמְצָא מִבְּעִיר. אִי נִמִּי שְׁמָא יֵנִיחַ הַנֵּר וַיֵּצֵא, וְאֵנָּה קִיָּמָא לָן דְּנֵר שֶׁל שַׁבָּת חוֹבָה.

וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׁרִיפָה - שֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה שְׁנִטְמָא. וְאִמָּא קָרִי לִיה שֶׁמֶן שְׁרִיפָה? הוּאִיל וְלִשְׁרִיפָה עוֹמֵד, שֶׁהָרִי אָסוּר בְּאַכִּילָה.

וּבְיוֹם טוֹב שֶׁחַל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת עֲסָקִינוּ, שֶׁכְּשֶׁמְדִלִיק הַנֵּר מִבְּעוֹד יוֹם, נִמְצָא שׁוֹרֵף שֶׁמֶן טָמֵא שֶׁל תְּרוּמָה בְּיוֹם טוֹב, וְאֵנָּה קִיָּמָא לָן אֵין שׁוֹרְפִין קֳדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב, דְּכָתִיב (שְׁמוֹת י"ז) "וְהִנּוֹתָ מִמֶּנּוּ עַד בּוֹקֵר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ", וְדִרְשִׁינוּ קָרָא הָכִי: וְהִנּוֹתָ מִמֶּנּוּ עַד בּוֹקֵר רֵאשׁוֹן, עַד בּוֹקֵר שְׁנִי עֲמוּד וְתִשְׂרֹפְנוּ, שְׁאֵין שׁוֹרְפִים הַנּוֹתָר בְּיוֹם טוֹב, וְהוּא הָדִין לְכָל שְׁאֵר קֳדָשִׁים הַטְּעוֹנִים שְׁרִיפָה.

נַחוּם הַמְדִי אוֹמֵר: מְדִלִיקִין בְּחֵלֶב מְבוּשָׁל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֶחָד מְבוּשָׁל וְאֶחָד שְׁאֵינּוּ מְבוּשָׁל, אֵין מְדִלִיקִין בּוֹ.

וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד מְבוּשָׁל וְאֶחָד שְׁאֵינּוּ מְבוּשָׁל אֵין מְדִלִיקִין בּוֹ - וְתִנָּא קָמָא נִמִּי אָמַר "וְלֹא בְּחֵלֶב - כָּל חֵלֶב בְּמִשְׁמַע! אֲלָא אֵיכָא בֵּין חֲכָמִים לְתִנָּא קָמָא, דְּחַד מְנִיְהוּ סָבַר דְּשָׂרִי לְהַדִּיק בְּחֵלֶב מְבוּשָׁל כְּשֶׁמְעוֹרֵב בּוֹ שֶׁמֶן כָּל שֶׁהוּא, וְחַד אוֹסֵר אֶפִּילוּ עַל יְדֵי תַעְרוּכַת שֶׁמֶן,

שבת

פרק ב'

א בַּמָּה מְדִלִיקִין וּבַמָּה אֵין מְדִלִיקִין?

בַּמָּה מְדִלִיקִין - גֵּר שֶׁל שַׁבָּת, בַּמָּה עוֹשִׂין פְּתִילוֹת וּשְׁמָנִים לְהַדִּיק.

אֵין מְדִלִיקִין לֹא בְּלֶכֶשׁ וְלֹא בְּחוּסָן וְלֹא בְּכֶלֶךְ וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידֹן וְלֹא בְּפִתִּילַת הַמַּדְבָּר וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם.

לֹא בְּלֶכֶשׁ - כָּמִין צָמַר יֵשׁ בְּאֶרֶץ בֵּין הַקְּלִיפָה לְעֵץ, וְקָרוּי לֶכֶשׁ.

בְּחוּסָן - פֶּשֶׁתָן שְׁאֵינּוּ מְנוּפָץ.

בְּכֶלֶךְ - פְּסוּלַת שֶׁל מֵשִׁי.

בְּפִתִּילַת הָאֵידֹן - כָּמִין צָמַר יֵשׁ בְּעֶרְכָה בֵּין הַקְּלִיפָה לְעֵץ.

בְּפִתִּילַת הַמַּדְבָּר - עַלִי עֵשֶׂב אֶרֶץ, שְׁגוֹדִלִין אוֹתָם וּמְדִלִיקִין בָּהֶן.

בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם - כָּמִין צָמַר שֶׁגָּדַל בְּדַפְנֵי הַסְּפִינָה שֶׁשֶׁהָתָה זְמַן מְרוּבָה בַּמַּיִם.

עַד כָּאֵן פְּסוּל פְּתִילוֹת, מִכָּאֵן וְאֵילָף פְּסוּל שְׁמָנִים.

וְלֹא בְּזַפֶּת וְלֹא בְּשַׁעוּנָה וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק וְלֹא בְּשֶׁמֶן שְׁרִיפָה וְלֹא בְּאֵלִיָה וְלֹא בְּחֵלֶב.

לֹא בְּזַפֶּת וְלֹא בְּשַׁעוּנָה - שְׁלֹא יִתֵּן זַפֶּת נֶמֶס וְשַׁעוּנָה נִיתְכַת בְּנֵר בְּמִקּוֹם שֶׁמֶן וַיִּדְלִיק. אֲבָל לַעֲשׂוֹת כָּמִין פְּתִילָה אֶרֶבָה שְׁרִיגִילִין לַעֲשׂוֹת מִשַּׁעוּנָה, שְׂרִי.

וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק - שֶׁמֶן הַיּוֹצֵא מִגִּרְעִינִים שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּמַר גִּפֶּן שְׁקוֹרִין קוּטוּ"ן. וַיֵּשׁ מִפְּרָשִׁים קִיקִיּוֹן דִּיּוֹנָה, וְהוּא עֵשֶׂב שֶׁעָלָיו גְּדוּלִים וְנִקְרָא בְּעֶרְכִי כְרוּ"ע, וְהַשֶּׁמֶן הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ עֵב בִּיּוֹתֵר.

שבת פרק ב'

אֵלָא פֿשֶׁתָּן - דאיקרר עץ, כדכתיב (יהושע נ' ו') "וּתְטַמְּגִם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ", ואפילו הכי מדליקין בפתילה שעושין ממנו. וקנבוס וצמר גפן לאו יוצאין מן העץ ניהו, אלא מיני זרע הן, הילכך מדליקין בהן. ופשטן נמי מין זרע הוא, ולא איצטריך לרבוניה אלא משום דאיקרר עץ, דכתיב "וּתְטַמְּגִם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ".

וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מֵיִטְמֵא טוֹמֵאת אוֹהֲלִים אֵלָא פֿשֶׁתָּן.

אינו מיטמא טומאת אוהלים - אם עשה מהן אוהל והמת תחתיו, הרי כשאר בית ואינו טעון הנזא וטבילה, דאוהל עצמו אינו מקבל טומאה, אלא כלים שתחתיו.

אֵלָא פֿשֶׁתָּן - שהאוהל עצמו טמא, כדכתיב (במדבר י"ט יח) "וְהָזָה עַל הָאוֹהֶל", וְלִפְנֵי "אוהל" "אוהל" ממשכן, דכתיב ביה (שמות מ"ט) "וַיִּפְרוֹשׂ אֶת הָאוֹהֶל עַל הַמִּשְׁכָּן", ולא הוה באוהל משכן דבר יוצא מן העץ אלא פשטן, כדכתיב (שמות כ"ו 6) "עֲשֹׂר יָרִיעוֹת שֵׁשׁ מִשְׁזֹר".

פתילת הבגד שקיפלה ולא הבקבה - רבי אליעזר אומר טמאה היא ואין מדליקין בה, רבי עקיבא אומר טהורה היא ומדליקין בה.

שקיפלה - כדרך שגודלין הפתילות.

הבקבה - על השלהבת כדי שתהיה מחורכת ותדליק יפה. ובבגד שיש בו שלש אצבעות על שלש אצבעות מצומצמות עסקינן.

טמאה היא - דקפולה אינו מבטלה מתורת בגד, הואיל ולא הבקבה.

ואין מדליקין בה - ביום טוב שחל להיות בערב שבת עסקינן, דשייך ביה איסור מוקצה. ואין מסיקין בשברי כלים שנשברו בו ביום, דהוה להו נולד, אבל בכלים מסיקין, דהא חזו לטלטול. ודכוילי עלמא אית להו הפדליק צריך להדליק רוב היוצא מן הפתילה חוץ לגר קודם שיסלק גריו.

הילכך, טעמא דרבי אליעזר דאמר אין מדליקין בה, קסבר קפולה לא ביטלה מתורת כלי, וכי אדליק בה פורתא, כיון דשלש על שלש

שבת פרק ב'

ולא נתברר לחכמי התלמוד מי משניהם האוסר ומי המתיר. והלכה כחכמים.

חמ **אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב.**

אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב - טעמא דמתניתין דלעיל קאמר - מה טעם תנן "ולא בשמן שריפה"? לפי שאין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב, שאין שורפין קדשים ביום טוב.

רבי ישמעאל אומר: אין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת.

אין מדליקין בעטרן - פסולת של זפת, וריחו רע ביותר, ומיהו נמשך אחר הפתילה יותר מן הזפת מפני שהוא רך. הילכך אלמלא מפני כבוד שבת היו מדליקין בו.

וחכמים מתירין בכל השמנים - בשמן שומשמן, בשמן אגוזים, בשמן צנונות, בשמן דגים, בשמן פקועות, בעטרן ובנפט. רבי טרפון אומר: אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד.

שומשמן - כף שמו בערבי, והוא זרע דק מתוק, ובארץ ישראל ממנו הרבה.

שמן צנונות - שמן היוצא מזרע צנון.

פקועות - דלעת מדברית.

נפט - מין זפת הוא, ולכן וריחו רע.

והלכה כחכמים שמדליקין בכל השמנים, חוץ מאותן הפסולות שנמנו לעיל במתניתין, וחוץ משמן אפרסמון ונפט לבן, שכל אחד משני אלו השמנים הוא עץ ושורף, ותיישבן שמא נניחנו ויצא.

ועוד יש טעם אחר לאסור בשמן אפרסמון, גזירה שמא יסתפק ממנו מפני חשיבותו, וקיימא לן הנותן שמן בגר חייב משום מבכיר, והמסתפק ממנו חייב משום מכבה.

חמ **כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו אלא פשטן.**

כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו - לעשות ממנו פתילה.

שבת

פרק ב'

מצומצמות היום הנה ליה שְׁכַר כְּלִי, דְּפָחוֹת מְשַׁלֵּשׁ עַל שְׁלֹשׁ לֹא כְּלִי הוּא, וְכִי מְדַלֵּק בְּיָדִים לְהַשְׁלִים רוֹב הַיּוֹצֵא, נִמְצָא שְׁמַדְלִיק בְּשֹׁכֵר כְּלִי שֶׁנִּשְׁכַּר בְּיוֹם טוֹב. דְּכִי אֲמַרְיֵנן מְסִיקִין בְּכֻלָּם, דְּוָקָא שְׁלֹא יֵגַע בּוֹ אַחֵר שֶׁנִּפְתַּח.

וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מְדַלֵּיקִין בָּהּ, קָסֵבֵר קְפוּלָה בִּישְׁלָה מִתּוֹרַת כְּלִי מְכִי קִיפְלָה מְעַרְב יוֹם טוֹב, דְּאִין גּוֹדְלִין פְּתִילָה בְּיוֹם טוֹב, וְנִמְצָא שְׁאִין כָּאֵן שְׁכַר כְּלִי שֶׁנִּשְׁכַּר בְּיוֹם טוֹב, הִילָכָה מְדַלֵּיקִין בָּהּ. וְהִלְכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא.

טְהוֹרָה הִיא - דְּקְפוּלָה בִּישְׁלָה מִתּוֹרַת בְּגָד, וְהִיא כְּאִילוֹ אֵין בָּהּ שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ, וְכָל פָּחוֹת מְשַׁלֵּשׁ עַל שְׁלֹשׁ טְהוֹר מְלֻטְמָא - לֹא בִּנְגָעִים וְלֹא בְּטוֹמְאָת מַת.

ח **לֹא יִקּוּב אָדָם שְׁפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה וַיִּמְלֹאנָה שֶׁמֶן, וַיִּתְּנָהּ עַל פִּי הַנֵּר בְּשֶׁבִיל שְׁתֵּהא מְנֻשְׁפֶּת, וְאִפִּילוֹ הִיא שֶׁל חֶרֶס.**

שְׁפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה - הַקְּלִיפָה הַקָּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהַבִּיצָה מוֹנַחַת בְּתוֹכָהּ.

בְּשֶׁבִיל שְׁתֵּהא מְנֻשְׁפֶּת - טִיפָה טִיפָה לְתוֹךְ הַנֵּר. וְטַעֲמָא גְזִירָה שְׁמָא יִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ, וְכִינּוּן שֶׁהַקָּצֵהוּ לְנֵר חַיִּיב מִשּׁוּם מְכַבֵּה.

וְאִפִּילוֹ הִיא שֶׁל חֶרֶס - דְּמַאִיס, אִפִּילוֹ הִכִּי גְזִרְיֵנן. שְׁפִינּוּן שְׁאִין הַפְּתִילָה הַדּוֹלָקֶת בְּתוֹךְ הַכְּלִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הַשֶּׁמֶן, אֲתִי לְאִסְתַּפּוּקִי מִיִּנְיָה, דְּסֵבֵר אֵין כָּאֵן מִשּׁוּם מְכַבֵּה.

וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.

וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר - דְּלֹא גִזַּר דִּילְמָא אֲתִי לְאִסְתַּפּוּקִי מִיִּנְיָה, שְׁהָרִי הוּא רוּאָה הַשֶּׁמֶן נוֹטֵף עַל הַפְּתִילָה שֶׁתַּחְתּוֹ.

אֲבָל אִם חִיבְרָה הַיּוֹצֵר מִתְחִילָה, מוֹתֵר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד.

אִם חִיבְרָה הַיּוֹצֵר מִתְחִילָה - וְהוּא הַדִּין אִם חִיבְרָה בַּעַל הַבַּיִת בְּסִיד אוֹ בְּחֶרֶסִית מְעַרְב שֶׁבֶת לִיכָּא לְמִיחַשׁ, דְּמִשּׁוּם אִיסוּרָא דְּשִׁבְתָּ בְּדִיל מִיִּנְיָה.

לֹא יִמְלֹא אָדָם אֶת הַקַּעֲרָה שֶׁמֶן וַיִּתְּנָהּ בַּצֵּד

שבת

פרק ב'

הֵנָּה, וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בְּשֶׁבִיל שְׁתֵּהא שׂוֹאֵבֶת. וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.

וַיִּתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה - שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַצֵּד לְשׂוֹבֵב הַשֶּׁמֶן, וְנִמְשָׁף דְּרָךְ הַפְּתִילָה לְרֹאשׁ הַדּוֹלֵק.

וְאִשְׁמַעֲיֵנן מִתְּנִיתִין פְּלוּגְתָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה וְרַבְּנָן בְּשִׁפּוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה וּבְחֶרֶס וּבִקְעָרָה, דְּאִי אִשְׁמַעֲיֵנן שְׁפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה, בְּהָא קְאָמְרִי רַבְּנָן - דְּכִינּוּן דְּלֹא מַאִיסָא אֲתִי לְאִסְתַּפּוּקִי מִיִּנְיָה, אֲבָל שֶׁל חֶרֶס דְּמַאִיס אִימָא מוֹדוֹ לִיה לְרַבִּי יְהוּדָה. וְאִי אִשְׁמַעֲיֵנן שֶׁל חֶרֶס, בְּהָא קְאָמְרִי רַבִּי יְהוּדָה, אֲבָל בְּהֵיא אִימָא מוֹדָה לְהוֹ לְרַבְּנָן.

וְאִי אִשְׁמַעֲיֵנן הִנֵּי תַרְתִּי, בְּהָא קְאָמְרִי רַבִּי יְהוּדָה, מִפְּנֵי שֶׁהַשְׁפוּפֶרֶת שֶׁל בִּיצָה וְהַחֶרֶס מוֹנַחִים בְּתוֹךְ חֲלָל הַנֵּר לְמַעַלָּה, וְלֹא מִפְּסִיק מִיַּד בֵּין הַנֵּר וּבֵינָם, וְלִיכָּא לְמַגְזֵר שְׁמָא יִסְתַּפֵּק דְּבִדִּיל מִיִּנְיָה. אֲבָל בְּקַעֲרָה דְּמִפְּסִיקָא, שְׁהָרִי אֲצֵל הַנֵּר מוֹנַחַת וְיֵשׁ כָּאֵן הַפֶּסֶק וְלִיכָּא לְמִימַר גּוֹפִיָּה הוּא, אִימָא מוֹדָה דְּנִגְזוֹר. וְאִי אִשְׁמַעֲיֵנן בְּהֵיא, בְּהֵיא קְאָמְרִי רַבְּנָן, אֲבָל בְּהִנּוּ תַרְתִּי מוֹדוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה. צְרִיכָא.

וְהִלְכָה כְּחֻכְמִים.

ה **הַמְּכַבֵּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתִּירָא מִפְּנֵי גוֹיִם, מִפְּנֵי לִיִּסְטִים, מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה, וְאִם בְּשֶׁבִיל הַחֹלָה שְׁיִישׁוֹן, פְּטוּר.**

מִפְּנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים - כְּגוֹן פְּרָסִיִּים, שְׁאִין מְנִיחִין לְהַדְלִיק אוֹר בְּיוֹם אִידָם אֲלֵא בְּבֵית עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שְׁלֵהֶם.

מִפְּנֵי לִיִּסְטִים - שֶׁלֹּא יֵרְאוּ שִׁישׁ שֶׁם אָדָם וַיְבוֹאוּ עָלָיו.

מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה - הַשּׁוֹרָה עָלָיו, וּכְשֶׁאִינוֹ רוּאָה נוֹחַ לוֹ. וְרַמְבַּ"ם פִּירֵשׁ רוּחַ רָעָה - מִן מְמִינֵי הַחוֹלֵי הַכָּא לְבַעֲלֵי הַמָּרָה הַשְּׁחוּרָה, שֶׁלֹּא יִנּוּחוּ אֲלֵא כְּשִׁישְׁבוּ בַּחוּשׁ וּבְהִסְתַּרָה מִבְּנֵי אָדָם.

וְאִם בְּשֶׁבִיל הַחֹלָה שְׁיִישׁוֹן פְּטוּר - הָאִי חוֹלָה, חוֹלָה שִׁישׁ בּוֹ סִכָּנָה הוּא, דְּאִילוּ מְכַבֵּה בְּשֶׁבִיל חוֹלָה שְׁאִין בּוֹ סִכָּנָה חַיִּיב לְמַאי דְּסֵבֵר הָאִי תִּנָּא דְּמִלְאכָה שְׁאִינָה צְרִיכָה לְגוּפָה חַיִּיב

שבת פרק ב'

עליה. וכן מפני עובדי כוכבים, מפני ליסטים, מפני רוח רעה, כולו אית בהוא סכנה.

ובדין הוא דלתני מותר, אלא משום דבעי למתני סיפא חייב, תנא רישא פטור.

בְּחֵס עַל הַנֶּה, בְּחֵס עַל הַשָּׁמֶן, בְּחֵס עַל הַפְּתִילָה, חַיִּיב.

בְּחֵס עַל הַפְּתִילָה חַיִּיב - ואף על גב דאינו צריך לגוף הכבוי אלא לצורך דבר אחר, שלא תדלק הפתילה או שלא יפקע הנר, חייב, דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה.

רבי יוסי פוטר בכולן חוץ מן הפתילה, מפני שהוא עושה פחם.

פוטר בכולן חוץ מן הפתילה - שאין לה כבוי הצריך לגופו אלא כבוי של פחמים, וכבוי של הכהוב פתילה, שעושה הכבוי להאחז האור מהר כשיצא להדליקו. ואין הלכה כרבי יוסי.

שהוא עושה פחם - שהוא מתכוון לעשותה עכשיו בכבוי זה פחם, שתהא מהובקבת להאיר לפה.

על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן: על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר.

בשעת לידתן - בשעת סכנה מזומן פורענותא.

ובחלה ובהדלקת הנר - לפי שצרכי הבית הן, והיא מצויה בבית, תלויין בה.

על שלש דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה: עשרתם? ערבבתם? הדליקו את הנר!

צריך אדם לומר בתוך ביתו - וצריך לממרינהו בניחותא כי היכי דלקבלו מיניה.

עם חשיכה - כשהוא סמוך לחשיכה, ויש עדיין שהות ביום לעשר ולערב. אבל קודם לחשיכה הרבה, לא, דילמא פשעי ואמרי עדיין יש שהות ביום.

עשרתם - לסעודת שבת, שאף אכילת עראי של שבת קובעת למעשר.

שבת פרק ב'

ערבבתם - עירובי תחומין ונחירות. והני תרתי שייך לממרינהו בלשון שאלה, דשמא כבר עשו, אבל בנר לא שייך למימר "הדלקתם את הנר?", דדבר הנראה לעין הוא אי אדליק אי לא אדליק.

ספק חשיכה ספק אינה חשיכה, אין מעשרין את הודאי, ואין מטבילין את הפלים, ואין מדליקין את הנרות.

ספק חשיכה - מתחילת שקיעת החמה, כל זמן שנראה כוכב אחד בלבד ודאי יום. וכל זמן שנראים שני כוכבים בינונים הוא ספק חשיכה, וקרוי בין השמשות, ונותנים עליו חומרי יום וחומרי לילה. ומשיראו שלשה כוכבים בינונים הוא ודאי לילה לכל דבר.

אין מעשרין את הודאי - דתיקון מעליא הוא. ואף על גב דאינו אסור אלא משום שבות, קסבר האי תנא דגזרו על השבות אף בין השמשות.

ואין מטבילין את הפלים - להעלותן מידי טומאתן, דהני כמתקן כלי, ואית ביה נמי שבות.

ואין מדליקין את הנרות - כל שכן, דספיקא דאורייתא הוא, וזו ואין צריך לומר זו קתני. ורבנמי פירשו "ואין מדליקין את הנרות" - אין אומרים לנכרי להדליק.

אבל מעשרין את הדמאי, ומעריבין וטומנין את החמין.

אבל מעשרים את הדמאי - ולא דמי למתקן, דרוב עמי הארץ מעשרין הן.

ומעריבין - עירובי נחירות, דחומרא בעלמא הוא. אבל לא עירובי תחומין, דיש להם סמך מקראי.

וטומנין את החמין - בדבר שאינו מוסיף הבל, דאילו בדבר המוסיף הבל, אפילו מבעוד יום אסור.

וטעמא דטומנין את החמין בין השמשות בדבר שאינו מוסיף הבל, שלא אסרו להטמין את החמין בשבת עצמו בדבר שאינו מוסיף הבל אלא גזירה שמא ימצא קדירתו שנצטננה ונתתינה באור, ונמצא מבשל בשבת. ובין השמשות ליכא למגזר בהכי, דסתם קדירות בין השמשות ונתחות הן, וליכא למיחש שמא נצטננה ונתתינה. הילכך טומנין את החמין בין השמשות, אף על פי שאין טומנין בשבת.

